

T.B.M.M.

TRAKYA BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

15 Ekim 2010

410

10/9/10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2010 Üretim yılında Trakya Birliğin uygulamış olduğu politikaların üreticiye verdiği zararların; üreticinin kutsal oylarıyla seçilmiş, üreticinin ve halkın menfaatlerini korumayı görev üstlenmiş yüce parlamento tarafından araştırılarak, çözümleri için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

1. RASİM ÇAKIR - EDİRNE
2. ALİ RIZA ÖZTÜRK - MERSİN
3. SACİD YILDIZ - İSTANBUL
4. ÇETİN SOYSAL - İSTANBUL
5. ENGİN ALTAY - SİNOP
6. AKİF EKİCİ - GAZİANTEP
7. DURDU ÖZBOLAT - KAHRAMANMARAŞ
8. BİLGİN PAÇARIZ - EDİRNE
9. ORHAN ZİYA DİREN - TOKAT
10. SELÇUK AYHAN - İZMİR
11. HÜSNÜ ÇÖLLÜ - ANTALYA
12. TAYFUR SÜNER - ANTALYA
13. AHMET KÜÇÜK - ÇANAKKALE
14. OSMAN KAPTAN - ANTALYA
15. TANSEL BARIŞ - KIRKLARELİ
16. MEHMET ALİ SUSAM - İZMİR
17. ŞEVKET KÖSE - ADIYAMAN
18. GÖKHAN DURGUN - HATAY
19. MEHMET ALİ ÖZPOLAT - İSTANBUL
20. RAMAZAN KERİM ÖZKAN - BURDUR
21. MEVLÜT COŞKUNER - ISPARTA
22. CÂNÂN ARITMAN - İZMİR

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde bitkisel yağ ihtiyacının önemli bir bölümü ayçiçeği üreticisi tarafından sağlanmaktadır ve her yıl petrolden sonra en çok ithalat yapmak zorunda olduğumuz ve karşılığında döviz ödediğimiz ürün bitkisel yağdır. Bu yıl da 900-950 bin ton civarında bir ayçiçeği ürün rekoltesi beklenmektedir. Ülkemizin ayçiçeği ihtiyacı 1 milyon 600 bin - 1 milyon 700 bin ton civarındadır. Fakat rekolte geçmiş yıllara göre iklim şartlarından dolayı biraz daha yüksek olmuştur. Bu yıl elde edilen ürünün 320 bin tonu Trakya Birlik tarafından satın alınmıştır.

Trakya Birlik ayçiçeği üreticileri tarafından kurulmuş üreticilerin ortak olduğu, piyasanın üreticinin lehine oluşması yönünde gayret göstermesi gereken ve sektörde önemli bir payı olan bir kuruluştur. Tek kuruluş amacı ayçiçeği üreticisinin hak ve menfaatlerini korumak olan bir kuruluştur.

Durum böyleyken Trakya Birlik bu yıl uygulamış olduğu avans fiyat, satış fiyatı ve diğer politikalarla bir taraftan üreticinin eline daha yüksek bir gelir elde etmesine engel olurken diğer taraftan sektördeki bazı uluslararası kartel ve yerel sanayicilere kaynak aktararak kurumun zarar etmesine sebep olmuştur. Şöyle ki; 2 Eylül 2010 tarihinde yönetim kurulu % 40 yağ oranlı ayçiçeğinde 81 kuruş avans fiyat açıklamıştır. Bu fiyat dünyadaki oluşan fiyatlar ve doların kur bazındaki değeri gibi sebeplerle borsada oluşan satış fiyatlarının çok altında olup birdenbire borsanın da düşüş yaşamasına sebep olmuştur. Fakat arz talep dengesi ve Dünya piyasalarının etkisiyle bu düşüş yeniden yükselmiştir. Daha sonra 16 Eylül 2010'da Trakya Birlik Yönetim Kurulu anlaşılabilen bir şekilde 84 kuruş satış fiyatı açıklayarak borsada oluşan fiyatın çok altında bir fiyatla 72 bin ton daha sonrada yaklaşık 20 bin tonluk parçalarla toplam 80 bin ton olmak üzere 152 bin ton mal satmıştır. Bu satışlar ihaleye çıkmak suretiyle olmamıştır. İlk parti 84 kuruş, ikinci parti 85 kuruş, üçüncü parti 86 kuruş, dördüncü ve beşinci parti 98 kuruş olmak üzere ayçiçeği satmıştır. Ayçiçeği ortalama satış fiyatı 88 kuruş olarak gerçekleşmiştir. Bu satışlarda niçin ihale yöntemi değil de, borsada oluşan fiyatların çok altında fiyatlarla mal satılmıştır?

Duyulduğu kadarıyla satılan bu malın satışı Cargill, Bunge gibi uluslararası tekel durumunda olan bazı firmaların yanında 20 bin ton da, bir AKP milletvekiline ait yağ firmasına yapılmıştır. Yapılan 152 bin ton mal satışının ortalama satış fiyatı 88 kuruş olarak gerçekleşmiştir. Malı alan firmalar Trakya Birlik depolarından aldıkları malı hala çekmedikleri halde oturdukları yerden oluşan borsa fiyatlarına göre rant elde etmişler buna paralel olarak Trakya Birlik ayçiçeği üreticisinin hakkı olan kazanılmış rantı kendi elleriyle ismi geçen sanayicilere aktarmıştır. Bu uygulanan politika ile Trakya Birlik sanayiciye 152 bin ton mal satarak yaklaşık 15 milyon TL kazanç sağlamıştır. Trakya Birlik üreticinin hak ve menfaatini mi yoksa sanayicinin çıkarlarını mı korumak adına kurulmuştur?

Şimdi ayçiçeği üreticisi Trakya Birliğin ödeyeceği prim miktarının ne kadar olacağını beklemektedir. Eğer bu prim 18 kuruş civarında olmaz ise yani üreticinin eline kilo başına 98 kuruş veya 1 lira geçmez ise ayçiçeği üreticisi malını Trakya birliğe vermekle ciddi bir gelir kaybına uğrayacaktır. Diğer taraftan Trakya Birlik böyle bir primi ayçiçeği üreticisine verirse düşük fiyatlarla satmış olduğu 152 bin ton mal karşılığında ciddi bir gelir kaybına sebep olacaktır. Bu kayıp işlenecek olan maldan elde edilecek gelirle kapatılamayacak kadar büyüktür. Trakya Birlik uygulamış olduğu alım ve satım politikasıyla hem üretici hem de kurum adına ciddi kazançlar elde edebilecek iken kurum ve üretici yılın getirdiği faydadan yararlanamamış hatta zarar görmüştür.

